

Tabulky a informace
pro daně
a podnikání

Tabulky a informace
pro daně
a podnikání

2022

Na publikaci se autorsky podíleli:

RNDr. Ivan Brychta
Ing. Marie Hajšmanová
Ing. Bc. Petr Kameník
Mgr. Tereza Krupová, Ph.D.

© Wolters Kluwer ČR, 2022

© DATEV eG, 2022

ISBN 978-80-7676-354-8 (brož.)

ISBN 978-80-7676-355-5 (pdf)

Obsah

Seznam souvisejících právních předpisů	18
1 DANĚ	23
1.1 Daň z příjmů fyzických osob – obecně	23
1.1.1 Dílčí základy.....	23
1.1.2 Výdaje (náklady) u jednotlivých dílčích základů	28
1.1.3 Procentní výdaje u FO	29
1.1.4 Nezdánitelné částky podle § 15 ZDP.....	31
1.1.5 Zdanění příjmů ze společného jmění manželů	33
1.1.6 Zdanění příjmů fyzických osob	34
1.1.7 Slevy na dani podle § 35ba ZDP.....	35
1.1.8 Daňové zvýhodnění na dítě	38
1.2 Daň z příjmů fyzických osob – podnikatel	41
1.2.1 Paušální daň.....	41
1.2.2 Spolupracující osoba – rozdělení základu daně	42
1.2.3 Společné příjmy a výdaje – způsob rozdělení	43
1.3 Daň z příjmů fyzických osob – závislá činnost	44
1.3.1 Tabulka zdanění záloh	44
1.3.2 Měsíční daňové zvýhodnění na dítě	45
1.3.3 Prohlášení poplatníka (zaměstnanec)	46
1.3.4 Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění	47
1.3.5 Vybrané zaměstnanecké výhody a související daňový režim	48
1.3.6 Plátce daně ze závislé činnosti	51
1.3.7 Povinný podíl zaměstnanců se zdravotním postižením	53
1.4 Daň z příjmů právnických osob	55
1.4.1 Sazba DPPO a její vývoj od roku 2004	55
1.4.2 Vybrané právnické osoby a související předpisy	57
1.4.3 Vazby ZDP na řádky daňového přiznání.....	60
1.4.4 Mateřská a dceřiná společnost	64
1.5 Daň z příjmů – společná ustanovení	66
1.5.1 Zvláštní sazba daně.....	66
1.5.2 Dary.....	74

1.5.3 Slevy na dani – přehled	76
1.5.4 Slevy na dani u zaměstnanců se zdravotním postižením	77
1.5.5 Slevy na dani z titulu investičních pobídek	78
1.5.6 Odpočet na podporu výzkumu a vývoje	81
1.5.7 Odpočty na podporu odborného vzdělávání.....	82
1.5.8 Uplatnění daňové ztráty	83
1.5.9 Zálohové období, zálohy	85
1.5.10 Splatnost pololetních záloh na daň	87
1.5.11 Splatnost čtvrtletních záloh na daň.....	87
1.5.12 Přehled platných pokynů k ZDP	89
1.6 Daňové odpisy	90
1.6.1 Odpisové skupiny a minimální doba odpisování.....	90
1.6.2 Speciální způsoby odpisování majetku.....	90
1.6.3 Zatřídění majetku do odpisových skupin	92
1.6.4 Rovnoměrný odpis – maximální sazby odpisů.....	105
1.6.5 Zrychlený odpis – koeficienty a výpočet.....	106
1.6.6 Odpisy nehmotného majetku – způsob a délka odpisování	108
1.6.7 „Odpis“ oceňovacího rozdílu a goodwillu.....	109
1.7 Daňové rezervy a opravné položky	110
1.7.1 Přehled daňových rezerv	110
1.7.2 Přehled daňových opravných položek	115
1.8 Dědění a darování	119
1.8.1 Porovnání osvobození přijatých darů v ZDP/ZDDP	120
1.8.2 Osvobození při darování nebo majetkovém prospěchu podle příbuznosti	122
1.9 Daň z nabytí nemovitých věcí	122
1.9.1 Předmět daně a právní vymezení.....	122
1.9.2 Poplatník daně	123
1.9.3 Sazba daně (historický vývoj)	124
1.9.4 Termíny podání přiznání a placení daně z nabytí nemovitých věcí	125
1.10 Daň z nemovitých věcí	126
1.10.1 Předmět daně z nemovitých věcí.....	126
1.10.2 Základní sazby daně z pozemků.....	127
1.10.3 Základní sazby daně u staveb a jednotek	130

1.10.4	Termíny podání přiznání a placení daně.....	132
1.10.5	Umístění spisu k dani z nemovitých věcí na územních pracovištích FÚ.....	134
1.10.6	Pokyny a informace k dani z nemovitých věcí	135
1.11	Daň silniční.....	136
1.11.1	Sazby daně	136
1.11.2	Snížení daně	138
1.11.3	Zvýšení daně	141
1.11.4	Sleva na dani	141
1.11.5	Termíny podání přiznání a placení daně a záloh na daň	142
1.12	Ekologické daně.....	142
1.12.1	Přehled ekologických daní.....	142
1.12.2	Termíny podání přiznání a placení daně.....	142
1.12.3	Sazby daně ze zemního plynu a některých dalších paliv	143
1.12.4	Sazby daně z pevných paliv.....	144
1.12.5	Sazby daně z elektřiny	144
1.13	Spotřební daně.....	145
1.13.1	Přehled spotřebních daní a limity k jejímu zajištění... ..	145
1.13.2	Termíny podání přiznání a placení daně.....	145
1.13.3	Sazby daně z minerálních olejů	148
1.13.4	Zdanění směsí minerálních olejů a zdanění v některých speciálních případech	150
1.13.5	Sazby daně z lihu	153
1.13.6	Sazby daně z piva	154
1.13.7	Sazby daně z vína a meziproduktů	155
1.13.8	Sazby daně z tabákových výrobků.....	156
1.13.9	Sazby daně ze surového tabáku.....	158
1.13.10	Sazby daně ze zahřívání tabákových výrobků.....	158
1.13.11	Přestupky na úseku správy spotřebních daní	159
1.14	Daň z přidané hodnoty	162
1.14.1	Vymezení ekonomické činnosti	162
1.14.2	Vymezení obratu pro účely zákona o DPH.....	163
1.14.3	Předmět daně a související ustanovení ZDPH - rychlá orientace.....	164
1.14.4	Způsob výpočtu a zaokrouhlení DPH.....	166

1.14.5 Tuzemské sazby DPH – vývoj	168
1.14.6 Tuzemské sazby DPH – aplikace.....	169
1.14.7 Seznam zboží podléhajícího první snížené sazbě	173
1.14.8 Seznam zboží podléhajícího druhé snížené sazbě	175
1.14.9 Seznam služeb podléhajících první snížené sazbě	176
1.14.10 Seznam služeb podléhajících druhé snížené sazbě...	177
1.14.11 Seznam plnění, při jejichž provádění se subjekty, které vykonávají veřejnou správu, považují za osobu povinnou k dani	179
1.14.12 Umělecká díla, sběratelské předměty a starožitnosti	180
1.14.13 Přenos daňové povinnosti mezi tuzemskými plátcí ..	181
1.14.14 Seznam zboží, u kterého se při dodání v tuzemsku použije režim přenesení daňové povinnosti	183
1.14.15 Zdaňovací období	185
1.14.16 Termíny podání přiznání a placení DPH.....	187
1.14.17 Termíny podání dalších daňových tvrzení nebo žádostí o vrácení daně	189
1.14.18 Způsob podání daňových tvrzení plátcí DPH.....	191
1.15 Ostatní daňové a související předpisy	192
1.15.1 Daň z hazardních her	192
1.15.2 Evidence tržeb.....	193
1.16 Placení daní / daňový řád / poplatky / sankce	196
1.16.1 Lhůty v daňovém řízení.....	196
1.16.2 Zaokrouhlování daní	200
1.16.3 Přehled opravných a dozorčích prostředků.....	200
1.16.4 Přehled a výše sankcí v daňovém řízení a podobných řízeních (výběr).....	202
1.16.5 Přehled a výše sankcí podle zákona o účetnictví.....	206
1.16.6 Pořadí splatnosti závazků vůči správci daně a z titulu pojistného.....	209
1.16.7 Struktura daňové správy	209
1.16.8 Přehled finančních úřadů, adres a spojení	211
1.16.9 Finanční úřady a bankovní spojení pro placení daně	227
1.16.10 Celní úřady a bankovní spojení pro placení daně	232
1.16.11 Daňový kalendář 2022 – vybrané povinnosti	236
1.16.12 Správní poplatky v celním a daňovém řízení.....	242
1.16.13 Soudní poplatky	245
1.16.14 Místní poplatky	246

1.17 Mezinárodní zdanění	246
1.17.1 Přehled platných smluv České republiky o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmů, resp. z příjmů a z majetku.....	246
1.17.2 Vznik stálé provozovny (dle smluv o zamezení dvojího zdanění)	251
1.17.3 Další sazby dle smluv o zamezení dvojího zdanění	254
1.17.4 Seznam jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti	262
1.17.5 Daňová identifikační čísla členských států EU.....	263
2 Cestovní náhrady	266
2.1 Přehled cestovních náhrad.....	266
2.2 Sazby stravného v tuzemsku	267
2.3 Základní sazby stravného v cizí měně.....	269
2.3.1 Základní sazby stravného v cizí měně pro rok 2022	270
2.4 Sazby základních náhrad za používání silničních motorových vozidel	277
2.5 Průměrné ceny pohonných hmot pro zaměstnance ...	278
2.5.1 Lhůty, výpočet a zaokrouhlování cestovních náhrad ...	279
2.6 Přehled vzdáleností mezi vybranými městy v ČR	280
2.7 Přehled vzdáleností mezi vybranými evropskými městy	286
3 Účetnictví	290
3.1 Účetní jednotky	290
3.1.1 Kategorie účetních jednotek	291
3.1.2 Kategorie skupin účetních jednotek.....	292
3.2 Formy vedení účetnictví	293
3.3 Účetní závěrka a její rozsah.....	295
3.3.1 Rozsah účetní závěrky podnikatelských subjektů	297
3.4 Prováděcí předpisy a standardy.....	297
3.5 Účetní období	298
3.6 Účtová osnova.....	300
3.7 Podmínky pro audit	302
3.8 Podmínky pro konsolidaci	304
3.9 Zveřejňování údajů z účetní závěrky	306

4 Mzdy a platy	308
4.1 Minimální mzda.....	309
4.2 Zaručená mzda	310
4.3 Ztížené pracovní prostředí.....	312
4.4 Počet pracovních dnů (hodin)	313
5 Pojištění – pracovní úrazy a nemoci z povolání	314
5.1 Splatnost pojistného.....	317
5.2 Sazby pojistného	318
6 Zdravotní pojištění	323
6.1 Účast zaměstnanců na pojištění	323
6.2 Vyměřovací základ zaměstnance	324
6.3 Vyměřovací základ OSVČ.....	326
6.4 Vyměřovací základ pojistného u osoby, za kterou je plátcem pojistného stát.....	328
6.5 Vyměřovací základ u osoby bez zdanitelných příjmů.....	328
6.6 Výše, výpočet a splatnost pojistného a záloh	329
6.7 Vybrané povinnosti ve vztahu k zdravotnímu pojištění.....	330
6.8 Číselník zdravotních pojišťoven	332
7 Pojistné na sociální zabezpečení	333
7.1 Zaměstnanci a jejich vyměřovací základ	333
7.1.1 Smluvní zaměstnanec.....	336
7.1.2 Zahraniční zaměstnanec.....	337
7.1.3 Minimální a maximální vyměřovací základ zaměstnance.....	337
7.1.4 Vyměřovací základ zaměstnavatele.....	337
7.2 Vyměřovací základ OSVČ pro pojistné na sociální zabezpečení	338
7.2.1 Vyměřovací základ OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti .	339
7.2.2 Vyměřovací základ OSVČ pro nemocenské pojištění ...	340
7.2.3 Vyměřovací základ při dobrovolné účasti	343
7.3 Výše, výpočet a splatnost pojistného a záloh.....	344

7.4 Vybrané povinnosti ve vztahu k sociálnímu zabezpečení	348
8 Nemocenské pojištění	350
8.1 Přehled dávek	350
8.2 Výše dávek nemocenského pojištění	352
8.2.1 Ošetřovné	355
8.2.2 Peněžitá pomoc v mateřství	357
8.2.3 Otcovská poporodní péče (péče otce o dítě po jeho narození)	358
8.2.4 Dlouhodobé ošetřovné	358
8.3 Náhrada mzdy / platu v pracovní neschopnosti / karanténě	360
9 Důchody	362
9.1 Přehled druhů důchodů	362
9.2 Starobní důchod	364
9.2.1 Starobní důchody - rozdělení	364
9.2.2 Důchodový věk	364
9.2.3 Výše starobního důchodu (předčasného starobního důchodu)	367
9.3 Invalidní důchod	371
10 Důchodové spoření	373
10.1 Způsob ukončení důchodového spoření	373
11 Životní a existenční minimum	374
12 Státní sociální podpora	376
12.1 Přehled dávek státní sociální podpory	376
12.1.1 Přídavek na dítě	378
12.1.2 Příspěvek na bydlení	380
12.1.3 Porodné	382
12.1.4 Rodičovský příspěvek	383
13 Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě	384

14 Dávky pěstounské péče	385
14.1 Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	385
14.2 Příspěvek při ukončení pěstounské péče	386
14.3 Odměna pěstouna	386
14.3.1 Odměna osoby v evidenci do 31. 12. 2021	386
14.3.2 Odměna osoby pečující do 31. 12. 2021	387
14.3.3 Odměna při zprostředkované pěstounské péči od 1. 1. 2022	387
14.4 Příspěvek při pěstounské péči	388
14.5 Příspěvek při převzetí dítěte – jen osobě pečující	388
14.6 Příspěvek na zakoupení motorového vozidla – jen osobě pečující	389
15 Finance	390
15.1 Základní sazby ČNB – vývoj od roku 2001	390
15.2 Číselník kódů platebního styku v ČR (ČKPS)	392
15.3 Jednotné kurzy pro zdaňovací období 2010 až 2021	396
15.4 Stanovení kurzů pro daňové účely	400
16 Živnostenský zákon	407
16.1 Definice živnosti	407
16.2 Co není živností	407
16.3 Všeobecné podmínky provozování živnosti	410
16.4 Zvláštní podmínky provozování živnosti	410
16.5 Překážky provozování živnosti	411
16.5.1 Specifické ohlašování oborů činností a živností uvedených v příloze číslo 6 ŽZ pro právnické osoby	412
16.6 Lhůty podle ŽZ	413
16.7 Živnostenský úřad jako Centrální registrační místo	414
16.8 Řemeslné živnosti	415
16.9 Vázané živnosti	417
16.10 Koncesované živnosti	419
16.11 Volná živnost: Výroba, obchod a služby neuvečené v přílohách 1 až 3 ŽZ	421
16.12 Seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost	424

16.13 Seznam živností a oborů činností živnosti volné, jejichž výkon právnickou osobou vyžaduje bezúhonnost jejího skutečného majitele a osoby, která je členem jejího statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, a oborů činností živnosti volné podléhajících povinnému ohlášení	425
---	-----

17 Smluvní vztahy podle občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) 426

17.1 Převedení věci do vlastnictví jiného (část čtvrtá, hlava II, díl 1 OZ)	426
17.2 Přenechání věci k užití jinému (část čtvrtá, hlava II, díl 2 OZ)	427
17.3 Závazky ze schovacích smluv (část čtvrtá, hlava II, díl 4 OZ)	428
17.4 Závazky ze smluv příkazního typu (část čtvrtá, hlava II, díl 5 OZ)	428
17.5 Zájezd (část čtvrtá, hlava II, díl 6 OZ)	429
17.6 Závazky ze smluv o přepravě (část čtvrtá, hlava II, díl 7 OZ)	430
17.7 Dílo (část čtvrtá, hlava II, díl 8 OZ)	430
17.8 Péče o zdraví (část čtvrtá, hlava II, díl 9 OZ)	430
17.9 Kontrolní činnost (část čtvrtá, hlava II, díl 10 OZ)	431
17.10 Závazky ze smlouvy o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu (část čtvrtá, hlava II, díl 11 OZ)	431
17.11 Závazky ze zaopatřovacích smluv (část čtvrtá, hlava II, díl 12 OZ)	432
17.12 Společnost (část čtvrtá, hlava II, díl 13 OZ)	432
17.13 Tichá společnost (část čtvrtá, hlava II, díl 14 OZ)	433
17.14 Závazky z odvážných smluv (část čtvrtá, hlava II, díl 15 OZ)	433
17.15 Nepojmenovaná smlouva (část čtvrtá, hlava I, díl 2, oddíl 3 OZ)	434
Rejstřík.....	439

Předmluva

Dostává se Vám do rukou zajímavá pomůcka – Tabulky a informace pro daně a podnikání, jejímž cílem je poskytnout přehled nejdůležitějších pojmů, sazeb, čísel, postupů a údajů z daňových zákonů a ze zákonů s nimi souvisejících. Tabulky a další přehledy jsou určeny především těm z Vás, kdo podnikají, řídí podnikatelské subjekty, nebo provádějí kontrolní činnost v těchto subjektech, pro snadný a rychlý přístup k důležitým údajům. Z důvodů zjednodušení a zpřehlednění tabulek byly v některých případech texty zkráceny či jinak zjednodušeny. Autoři proto doporučují v případě potřeby přesné citace předpisů využít znění konkrétního ustanovení zákona či jiného předpisu.

autoři

Uvítáme Vaše náměty na rozšíření předkládaných tabulek a údajů, případně tipy na tabulky zcela nové, neboť příručka bude každý rok aktualizována.

Návrhy nám zasílejte na adresu: danove.tabulky@aspi.cz

Zkratky užitých právních předpisů

DŘ	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
OBZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (platný do 31. 12. 2013)
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ZCN	zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách (platný do 31. 12. 2006)
ZDDPN	zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí (platný do 31. 12. 2013)
ZDN	zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZDPH	zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (platný od 1. 1. 2014)
ZOM	zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku
ZoR	zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
ZP	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
ZSDP	zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (platný do 31. 12. 2010)
ZSD	zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
ZÚ	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
ZO340	zákonné opatření č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (platné od 1. 1. 2014 do 25. 9. 2020)
ŽZ	zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon

Ostatní zkratky

aj.	a jiné
apod.	a podobně
a. s.	akciová společnost
B2B	Business to Business, druh elektronického obchodování
B2C	Business to Customer, druh elektronického obchodování
cm ³	centimetr krychlový
CN	Kombinovaná nomenklatura (celní sazebník EU)
CZ-CC	Klasifikace stavebních děl CZ-CC
CZ-CPA	Klasifikace produkce CZ-CPA
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DIČ	daňové identifikační číslo
DPH	daň z přidané hodnoty
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DZD	dílčí základ daně

ECOFIN	The Economic and Financial Affairs Council, Rada ministrů hospodářství a financí
EET	elektronická evidence tržeb
EHP	Evropský hospodářský prostor (tvořen členskými státy EU, Norskem, Islandem a Lichtenštejnskem)
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství atomové energie
FO	fyzická osoba
FÚ	finanční úřad
FZ	Finanční zpravodaj
GFR	Generální finanční ředitelství
hl	hektolitr
HM	hmotný majetek
IČ	identifikační číslo organizace
JČS	jiný členský stát (pojem zákona o DPH)
kat.	kategorie
k. s.	komanditní společnost
Kč	koruna česká
kg	kilogram
km	kilometr
kW	kilowatt
m	metr
max.	maximálně(i)
min.	minimálně(i)
MF	Ministerstvo financí ČR
mil.	milion
mj.	mimo jiné
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí ČR
např.	například
násl.	následující
NER	nerezident
NM	nehmotný majetek
odst.	odstavec
OM	obchodní majetek
OP	opravné položky
OR	obchodní rejstřík
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OŽP	ochrana životního prostředí
písm.	písmeno
PO	právnícká osoba
pokr.	pokračování
popř.	popřípadě
PVZU	prováděcí vyhláška k zákonu o účetnictví
RD	rodinný dům
resp.	respektive

REZ	rezident
ROB	rozpočty obcí
ROK	rozpočty krajů
s.	strana
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	Sbírka zákonů
Sb. m. s.	Sbírka mezinárodních smluv
SCE	Societas Cooperativa Europae, evropské družstvo
SE	Societas Europea, evropská společnost
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SJM	společné jmění manželů
SKP	Standardní klasifikace produkce
SVJ	Společenství vlastníků jednotek
SZDZ	smlouva o zamezení dvojímu zdanění
t	tuna
tis.	tisíc
tj.	to jest
TP	technický průkaz
tzv.	tak zvaný
ÚzP	Územní pracoviště (příslušného finančního úřadu)
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
vč.	včetně
VPP	veřejně prospěšný poplatník (z pohledu daní z příjmů)
VR	veřejný rejstřík
VZ	vyměřovací základ
ZK	základní kapitál

Seznam souvisejících právních předpisů

Zákon	Poslední novela
zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční	č. 299/2020 Sb.
zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění	č. 363/2021 Sb.
zákon č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty	č. 163/2020 Sb.
zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách	č. 450/2020 Sb.
zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník	č. 192/2021 Sb.
zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích	č. 33/2020 Sb.
zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby	č. 308/2018 Sb.
zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád	č. 286/2021 Sb.
zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu	č. 324/2021 Sb.
zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů	–
zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi	č. 326/2021 Sb.
zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb	č. 256/2019 Sb.
zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon	č. 94/2021 Sb.
zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností	č. 33/2020 Sb.
zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu (účinný od 27. 3. 2020)	č. 449/2020 Sb.
zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže	č. 417/2021 Sb.

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní	č. 284/2021 Sb.
zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku	č. 284/2021 Sb.
zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění	č. 323/2021 Sb.
zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)	č. 298/2021 Sb.
zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)	č. 403/2020 Sb.
zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech (účinný do 31. 12. 2020)	č. 541/2020 Sb.
zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách (účinný od 1. 1. 2017)	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění	č. 417/2021 Sb.
zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her (účinný od 1. 1. 2017)	č. 283/2020 Sb.
zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech	č. 237/2020 Sb.
zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový	č. 91/2012 Sb.
zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (účinný do 31. 12. 2016)	č. 380/2015 Sb.
zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě (služební zákon)	č. 284/2021 Sb.
zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	č. 371/2021 Sb.
zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech	č. 33/2020 Sb.
zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon	č. 284/2021 Sb.
zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu	č. 353/2021 Sb.
zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru	č. 353/2021 Sb.
zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (obsahuje mj. zákony upravující tzv. ekologické daně)	č. 183/2017 Sb.
zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce	č. 511/2021 Sb.
zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád	č. 283/2020 Sb.
zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob	č. 37/2021 Sb.

zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí	č. 284/2021 Sb.
zákonné opatření č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (účinný do 25. 9. 2020)	č. 386/2020 Sb.
zákonné opatření č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s novým občanským zákoníkem	č. 541/2020 Sb.
zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních	č. 609/2020 Sb.
zákon č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření (účinný do 31. 12. 2015)	č. 376/2015 Sb.
zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření (účinný do 31. 12. 2017)	č. 376/2015 Sb.
zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti	č. 274/2021 Sb.
zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon	č. 362/2021 Sb.
zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR	č. 527/2020 Sb.
zákon č. 526/1990 Sb., o cenách	č. 277/2019 Sb.
zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech (účinný od 1. 1. 2021)	č. 284/2021 Sb.
zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích	č. 297/2021 Sb.
zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon	č. 261/2021 Sb.
zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví	č. 251/2021 Sb.
zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích	č. 368/2021 Sb.
zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení	č. 323/2021 Sb.
zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů	č. 353/2021 Sb.
zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	č. 286/2021 Sb.
zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění	č. 371/2021 Sb.
zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů	č. 88/2021 Sb.
zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích	č. 426/2021 Sb.

Vyhláška	Poslední novela
vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb	č. 263/2021 Sb.
vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	č. 365/2011 Sb.
vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků	č. 453/2021 Sb.
vyhláška č. 419/2013 Sb., k provedení zákonného opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí (účinná do 25. 9. 2020)	č. 283/2020 Sb.
vyhláška č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška)	č. 424/2021 Sb.
vyhláška č. 454/2020 Sb., o formulářových podáních pro daň silniční (účinná od 1. 1. 2021)	č. 437/2021 Sb.
vyhláška č. 455/2020 Sb., o formulářových podáních pro daň z hazardních her (účinná od 1. 1. 2021)	-
vyhláška č. 456/2020 Sb., o formulářových podáních pro daň z nemovitých věcí (účinná od 1. 1. 2021)	č. 437/2021 Sb.
vyhláška č. 457/2020 Sb., o formulářových podáních pro DPH (účinná od 1. 1. 2021)	č. 358/2021 Sb.
vyhláška č. 458/2020 Sb., o některých formulářových podáních v oblasti působnosti orgánů Celní správy České republiky (účinná od 1. 1. 2021)	č. 437/2021 Sb.
vyhláška č. 462/2021 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2022	-
vyhláška č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad (pro rok 2022)	-
vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o zaměstnanosti	č. 441/2021 Sb.
vyhláška č. 525/2020 Sb., o formulářových podáních pro daně z příjmů (účinná od 1. 1. 2021)	č. 437/2021

Nařízení vlády	Poslední novela
nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností	č. 208/2021 Sb.
nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě (od 1. 1. 2018 nahradilo dřívější nařízení vlády č. 564/2006 Sb.)	č. 531/2021
nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky (a další ...)	č. 25/2021 Sb.
nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci	č. 195/2021 Sb.
nařízení vlády č. 361/2014 Sb., o stanovení dodání zboží nebo poskytnutí služby pro použití režimu přenesení daňové povinnosti	č. 296/2016 Sb.
nařízení vlády č. 366/2013 Sb., o úpravě některých záležitostí souvisejících s bytovým spoluvlastnictvím	-
nařízení vlády č. 390/2021 Sb. o bližších podmínkách poskytování ostatních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků	-
nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí	č. 405/2021 Sb.
nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích	č. 136/2016 Sb.
nařízení vlády č. 592/2006 Sb., o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti	č. 136/2016 Sb.

1 DANĚ

1.1 Daň z příjmů fyzických osob – obecně

1.1.1 Dílčí základy

Označení dílčího základu	Vymezení v ZDP
<p>dílčí základ daně obsahující příjmy ze závislé činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce - plnění v podobě funkčního požitku, tj. <ul style="list-style-type: none"> - funkčního platu a plnění poskytovaného v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci (kromě prezidenta), některých státních orgánů a soudců - odměny za výkon funkce a plnění poskytovaného v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, spolcích a zájmových sdruženích, odborových organizacích, komorách a jiných orgánech a institucích - příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s r. o. a komanditisty k. s. - odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora - příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy uvedené v předchozím, bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník tuto činnost vykonává nebo od jiného plátce 	§ 6 ZDP
<p>dílčí základ daně obsahující příjmy ze samostatné činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství - příjem ze živnostenského podnikání - příjem z jiného podnikání neuvedeného v předchozím, k němuž je třeba podnikatelské oprávnění - podíl společníků v. o. s. a komplementářů k. s. na zisku 	§ 7 ZDP

<ul style="list-style-type: none"> - příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv vč. práv příbuzných právu autorskému, a to vč. příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem - příjem z výkonu nezávislého povolání - příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku 	§ 7 ZDP (pokr.)
<p>dílčí základ daně obsahující příjmy z kapitálového majetku, a to mj. :</p> <ul style="list-style-type: none"> - podíly na zisku obchodní korporace - podíly na zisku podílového fondu, je-li v něm podíl představován cenným papírem - úroky z držby cenných papírů - výnosy z dluhopisů - podíly na zisku tichého společníka - úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na nepodnikatelském účtu - výnosy z jednorázového vkladu a z vkladu jemu na roveň postaveného - dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem, dávky doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění u instituce penzijního pojištění - plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiný příjem z pojištění osob, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy - úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení, poplatky z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úroky z vkladů na podnikatelských účtech a úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši členů obchodních korporací - úrokové a jiné výnosy z držby směnky (např. diskont z částky směnky, úrok ze směnečné sumy) - plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace - příjem z práva na splacení dluhopisu nebo vkladního listu vydaného jako cenný papír nebo cenného papíru vkladnímu listu na roveň postaveného 	§ 8 ZDP
<p>dílčí základ daně obsahující příjmy z nájmu, a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z nájmu nemovitých věcí nebo bytů - z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu 	§ 9 ZDP

<p>dílčí základ daně obsahující ostatní příjmy, a to např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány zemědělským podnikatelem - z úplatného převodu nemovité věci, cenného papíru a jiné věci - z převodu účasti na s. r. o., komanditisty na k. s. nebo z převodu družstevního podílu - ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému - přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky - podíl člena obchodní korporace (s výjimkou společníka v. o. s., komplementáře k. s.) na likvidačním zůstatku - podíl majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, s výjimkou splynutí nebo sloučení podílového fondu - vypořádací podíl při zániku účasti člena obchodní korporace (s výjimkou společníka v. o. s. a komplementáře k. s.) nebo další podíl na majetku transformovaného družstva - vrácení emisního ážia, příplatku mimo základní kapitál a obdobná plnění - výhry z hazardních her - výhry z reklamních soutěží a reklamních slosování - ceny z veřejných soutěží, ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže, anebo jde o soutěžící vybrané pořadatelem soutěže - příjmy, které společník v. o. s. nebo komplementář k. s. obdrží v souvislosti s ukončením účasti na v. o. s. nebo k. s. od jiné osoby než od v. o. s. nebo k. s., v níž ukončil účast - z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zákona o přeměnách obchodních společností a družstev - příjem z jednorázové náhrady práv s povahou opakovaného plnění na základě ujednání mezi poškozeným a pojistitelem - příjem z výměnku - příjem obmyšleného ze svěřenského fondu - bezúplatný příjem - příjem z rozpuštění rezervního fondu vytvořeného ze zisku nebo z rozpuštění obdobného fondu - výsluhový příspěvek a odbytné u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů 	§ 10 ZDP
---	----------

- plat prezidenta republiky a víceúčelová paušální náhrada výdajů spojených s výkonem jeho funkce - renta a víceúčelová paušální náhrada poskytovaná bývalému prezidentu republiky po skončení funkce	§ 10 ZDP (pokr.)
--	---------------------

Do dílčích základů daně uvedených v tabulce se nezahrnou:

- příjmy FO, které nejsou předmětem daně, uvedené v:
 - § 3 odst. 4 ZDP (platí obecně),
 - § 6 odst. 7 a 8 ZDP pro příjmy ze závislé činnosti,
 - § 7 odst. 10 ZDP pro náhrady cestovních výdajů poskytované společníkům v. o. s. a komplementářům k. s. (v rozsahu do limitů v ZP pro zaměstnance zaměstnavatelů uvedených v § 109 odst. 3 ZP),
- příjmy FO, které jsou od daně osvobozené, uvedené v:
 - § 4 odst. 1 ZDP (obecné osvobození úplatných příjmů),
 - § 4a ZDP (obecné osvobození bezúplatných příjmů, vč. příjmů z dědění),
 - § 6 odst. 9 ZDP pro příjmy ze závislé činnosti,
 - § 10 odst. 3 ZDP pro ostatní příjmy,
- příjmy FO **zdaněné zvláštní sazbou daně** podle § 36 ZDP (viz tab. 1.5.1), nerozhodne-li se FO vybrané příjmy (podle § 36 odst. 6 nebo 7 ZDP) v DZD zdanit,
- příjmy FO ze zahraničí, které se zdaní v samostatném základu daně sazbou podle § 16a ZDP, a to:
 - vždy příjmy ze samostatné činnosti uvedené v § 7 odst. 14 ZDP,
 - na základě rozhodnutí FO příjmy z kapitálového majetku uvedené v § 8 odst. 9 ZDP,
 - na základě rozhodnutí FO ostatní příjmy uvedené v § 10 odst. 10 ZDP.

Příjmy zdaňované v samostatném základu daně

Druh příjmů	Ze samostatné činnosti	Z kapitálového majetku	Ostatní příjmy
Právní rámec	§ 7 odst. 14 ZDP	§ 8 odst. 9 ZDP	§ 10 odst. 10 ZDP
Bližší popis	příjmy ze zdrojů v zahraničí vymezené v § 20b odst. 1 ZDP plynoucí v. o. s. nebo k. s., jsou-li na FO převáděny jako součást podílu společnosti v. o. s. nebo komplementáře k. s.	vybrané příjmy ze zdrojů v zahraničí (podle § 8 odst. 4 ZDP) nebo úrok nebo jiný výnos ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele plynoucí ze zdrojů v zahraničí	ostatní příjem podle § 10 odst. 8 ZDP (např. z podílů na likvidačním zůstatku, z vypořádacího podílu, z hazardních her, ze soutěží, z rozpuštění rezervního fondu) ze zdrojů v zahraničí
Snížení o výdaje	nelze	jen u příjmů podle § 8 odst. 1 písm. e) a f) ZDP, a to obdobně jako v § 8 odst. 6 a 7 ZDP	u vybraných příjmů o nabývací cenu podílu, u ceny z veřejné soutěže o odměnu za užití díla v ní zahrnutou (ta se zdaní v DZD)
Povinnost aplikace	ano, vždy	dle rozhodnutí FO ¹⁾	dle rozhodnutí FO ¹⁾

¹⁾ Zahrne-li se takový příjem do samostatného základu daně, zahrnou se do něj veškeré takové příjmy.

Výdaje u jednotlivých dílčích základů daně a způsob jejich prokázání viz následující tabulka.

1.1.2 Výdaje (náklady) u jednotlivých dílčích základů

Dílčí základ	Přípustné snížení	Ztráta
ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	<p>plyne-li rezidentům v ČR ze státu, s nímž ČR neuzavřela SZDZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí <p>plyne-li rezidentům v ČR ze státu, s nímž ČR uzavřela SZDZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí, ale pouze v rozsahu, v němž nebyla tato daň započtena na daňovou povinnost v tuzemsku podle § 38f ZDP v bezprostředně předchozím roce (snížit nelze o daň, která přesáhla výši uvedenu v SZDZ) 	nelze
ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	<p>některá z možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle skutečných výdajů (nákladů) vykázaných v účetnictví nebo v daňové evidenci podle § 7b ZDP - procentem z příjmů (viz tabulka 1.1.3) - pro speciální způsob stanovení daně paušální částkou viz § 7a ZDP ve znění do 31. 12. 2020 (platí jen pro takto stanovenou daň rozhodnutím do 2020) - pro zdanění paušální daní poplatníků v paušálním režimu od roku 2021 se žádné snížení neuvažuje 	ano
z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)	<p>možnost snížení pouze u vybraných příjmů a jen do výše těchto příjmů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úroků ze zápůjčky nebo úvěru je výdajem zaplacený úrok z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěru - z dávek penzijního připojištění se státním příspěvkem, dávek doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění podle § 8 odst. 6 ZDP - z plnění ze soukromého životního pojištění nebo z jiného příjmu z pojištění osob podle § 8 odst. 7 ZDP 	nelze
z nájmu (§ 9 ZDP)	<p>některá z možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle skutečných výdajů (nákladů) vykázaných v účetnictví nebo v záznamech o příjmech a výdajích podle § 9 odst. 6 ZDP - procentem z příjmů (viz tabulka 1.1.3) 	ano
z ostatních příjmů (§ 10 ZDP)	<p>snížení rozlišeno pro jednotlivé příjmy dle § 10 odst. 1 písm. a) až o) ZDP, snížení možné jen do výše jednotlivých příjmů; snížení upraveno v § 10 odst. 4 až 8 ZDP</p>	nelze

O ztrátu z příjmů podle § 7 a 9 ZDP lze snížit úhrn dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 ZDP. Ztrátu však nelze započítat proti daňovému základu ze závislé činnosti podle § 6 ZDP.

1.1.3 Procentní výdaje u FO

Popis příjmů	Výše 2022	Výše podle ZDP
příjmy podnikatele ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství [§ 7 odst. 1 písm. a) ZDP]	80 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. a)
příjmy podnikatele ze živností řemeslných [§ 7 odst. 1 písm. b) ZDP]	80 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. a)
příjmy podnikatele z ostatních živností mimo živností řemeslných [§ 7 odst. 1 písm. b) ZDP]	60 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. b)
příjmy z využití nebo poskytnutí práv včetně práv autorských [§ 7 odst. 2 písm. a) ZDP]	40 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. c)
příjmy podnikatele z jiného podnikání, k němuž je třeba oprávnění [§ 7 odst. 1 písm. c) ZDP]	40 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. c)
příjmy z výkonu nezávislého povolání [§ 7 odst. 2 písm. c) ZDP]	40 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. c)
příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku [§ 7 odst. 2 písm. b) ZDP]	30 % ¹⁾	§ 7 odst. 7 písm. d)
příjmy z nájmu podle § 9 ZDP	30 % ¹⁾	§ 9 odst. 4
ostatní příjmy podle § 10 ZDP, jde-li o příjmy ze zemědělské výroby	80 % ¹⁾	§ 10 odst. 4 § 7 odst. 7 písm. a)

¹⁾ Příslušný procentní výdaj lze uplatnit pouze z příjmů do 2.000.000 Kč.

Historický vývoj tohoto omezení zachycuje následující tabulka.

Má se za to, že pokud poplatník uplatní výdaje procentem z příjmů, jsou v částkách výdajů takto stanovených zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním daných příjmů.

Při přechodu na uplatnění výdajů procentem z příjmů a obráceně je třeba postupovat způsobem popsaným v § 23 odst. 8 písm. b) ZDP.

Procentní výdaje u FO – historický vývoj

Příjmy podle ZDP	do 2004	2005–2008	rok 2009	2010–2012	2013–2014	2015–2016, možnost 2017 ²⁾	možnost 2018	2019–2022
zemědělci	50 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %, max. 1.600 tis. Kč	80 %, max. 800 tis. Kč	80 %, max. 1.600 tis. Kč
živnosti řemeslné	30 %	60 %	80 %	80 %				
živnosti ostatní	30 %	50 %	60 %	60 %	60 %	60 %, max. 1.200 tis. Kč	60 %, max. 600 tis. Kč	60 %, max. 1.200 tis. Kč
jiné podnikání	25 %	40 %	60 %	40 %	40 %, max. 800 tis. Kč	40 %, max. 800 tis. Kč	40 %, max. 400 tis. Kč	40 %, max. 800 tis. Kč
autoři a další práva	25 %	40 %	60 %	40 %				
nezávislá povolání	25 %	40 %	60 %	40 %				
nájem majetku zařazeného v obchodním majetku ¹⁾	do 31. 12. 2010 neupraveno, od 1. 1. 2011 30 %				30 %, max. 600 tis. Kč	30 %, max. 600 tis. Kč	30 %, max. 300 tis. Kč	30 %, max. 600 tis. Kč
nepodnikatelský nájem	20 %	30 %	30 %	30 %				

¹⁾ Obchodním majetkem (OM) poplatníka daně z příjmů FO se pro účely daní z příjmů rozumí část majetku poplatníka, o které bylo nebo je účtováno, anebo která je nebo byla uvedena v daňové evidenci. Dnem vyřazení určité složky majetku z OM se rozumí den, kdy poplatník o této určité složce majetku naposledy účtoval nebo ji naposledy uváděl v daňové evidenci. V důsledku tohoto vymezení lze procentní výdaj na pronájem obchodního majetku připustit jen v situaci, kdy sice FO uplatňuje výdaje procentem z příjmů, ale zároveň vede i účetnictví (ať již povinně nebo dobrovolně).

²⁾ Vzhledem k tomu, že snížení procentních výdajů nabylo účinnosti 1. 7. 2017, platilo pro rok 2017 podle přechodných ustanovení, že si poplatník vybíral mezi:

- postupem pro rok 2016 - vyšší limit procentních výdajů a současná aplikace § 35ca ZDP, tj. nemožnost uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na děti za určitých podmínek, a
- postupem pro rok 2018 (tj. platným od 1. 7. 2017) - nižší limit procentních výdajů, ale současně možnost uplatnit i slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti.

1.1.4 Nezdánitelné částky podle § 15 ZDP

Nezdánitelná částka	Výše	Poznámka / podmínky
úrok z úvěru na bytovou potřebu ⁴⁾	ve výši úroku z úvěru, do- mácnost max. 150.000 Kč ¹⁾	z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru, viz § 15 odst. 3 ZDP; podmínky pro jednotlivé bytové potřeby ⁴⁾ viz následující tabulka
penzijní připo- jištění	v úhrnu max. 24.000 Kč ³⁾	příspěvky podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem ²⁾ , z části měsíčních příspěvků nad 1.000 Kč (viz § 15 odst. 5 ZDP)
doplňkové pen- zijní spoření ²⁾		příspěvky podle smlouvy o doplňkovém penzijním spo- ření ²⁾ , z částí měsíčních pří- spěvků nad 1.000 Kč (viz § 15 odst. 5 ZDP)
penzijní pojiš- tění		příspěvky podle smluvního vztahu s institucí penzijního pojištění (viz § 15 odst. 5 a § 6 odst. 14 ZDP)
soukromé život- ní pojištění	max. 24.000 Kč ²⁾	definice soukromého život- ního pojištění v § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, podmínky pro odpočet na poplatníka viz § 15 odst. 6 ZDP
příspěvek odbo- rovému svazu	max. 3.000 Kč	odčitatelná položka ve výši zaplacených členských pří- spěvků odborové organizaci hájící podle stanov zájmy zaměstnanců, ve výši 1,5 % zdanitelných příjmů poplatní- ka (§ 15 odst. 7 ZDP)
poskytnutá bezúplatná plnění (dary)	min. 1.000 Kč nebo 2 % ze základu daně, max. 15 % ⁵⁾ ze základu daně	předmět a účel poskytnutí viz samostatná tabulka kap. 1.5.2, hodnota jednoho odbě- ru krve nebo krevních složek se oceňuje částkou 3.000 Kč, darování orgánu nebo jeden odběr krvetvorných buněk 20.000 Kč (§ 15 odst. 1 ZDP)
úhrada za zkoušky k ově- ření a uznání výsledků dalšího vzdělávání	max. 10.000 Kč (max. 13.000 Kč, max. 15.000 Kč)	v závorce uvedeny limity pro osoby se zdravotním postiže- ním a těžším zdravotním po- stižením; snížení v případě, že částku nehradil zaměstnavatel a ani nebyla výdajem podnika- jící FO (§ 15 odst. 8 ZDP)

- ¹⁾ Do 31. 12. 2020 bylo maximum 300.000 Kč. To se i nadále aplikuje na úroky z úvěrů použitých na financování bytové potřeby, které byly obstarané před 1. 1. 2021, a to i v případě, že dojde refinancování těchto úvěrů.
- ²⁾ V případě převodu prostředků penzijního připojištění se státním příspěvkem na doplňkové penzijní spoření se posuzují zaplacené příspěvky dohromady (tj. v každém měsíci se posuzují jejich součty převyšující 1.000 Kč).
- ³⁾ Od roku 2017 došlo k navýšení maximálního limitu pro snížení základu daně z 12.000 Kč na 24.000 Kč.
- ⁴⁾ Bytová potřeba viz následující tabulka.
- ⁵⁾ Horní limit byl v letech 2020 a 2021 zvýšen z 15 % na 30 %.

Další podmínky

- o nezdanitelné částky se sníží základ daně (součet dílčích základů), nejvýše však do nuly
- možnost snížení jen pro rezidenty ČR, JČS EU a EHP
- nerezident ČR musí plnit podmínku, že jeho příjmy ze zdrojů na území ČR jsou alespoň ve výši 90 % všech jeho celosvětových příjmů (nezahrnují se příjmy, které nejsou předmětem daně, jsou od daně osvobozené nebo je z nich vybrána zvláštní sazba daně)
- uvedené částky v tabulce jsou roční (pro snížení měsíčních záloh na daň u zaměstnance nelze použít)

Bytová potřeba

Bytová potřeba (§ 4b ZDP)	Podmínka (§ 15 odst. 4 ZDP)
výstavba bytového domu, rodinného domu, bytové jednotky ¹⁾ nebo změna stavby	po celý kalendářní rok poplatník předmět bytové potřeby vlastnil a užíval k trvalému bydlení svému a v ZDP uvedených osob
úplatné nabytí pozemku, bude-li na něm zahájena výstavba bytové potřeby uvedené v předchozím textu do čtyř let od nabytí pozemku	po celý kalendářní rok poplatník předmět bytové potřeby vlastnil
úplatné nabytí bytového domu, rodinného domu (včetně rozestavěné stavby těchto domů) nebo bytové jednotky ¹⁾ , vč. případného úplatného nabytí souvisejícího pozemku	po celý kalendářní rok poplatník předmět bytové potřeby vlastnil a užíval k trvalému bydlení svému a v ZDP uvedených osob
splacení vkladu právnické osobě jejím členem za účelem získání práva nájmu nebo jiného užívání bytu nebo rodinného domu	poplatník předmět bytové potřeby užíval k trvalému bydlení svému a v ZDP uvedených osob
údržba a změna stavby bytového domu, rodinného domu, bytů v nájmu nebo v užívání, nebo bytové jednotky ¹⁾	po celý kalendářní rok poplatník předmět bytové potřeby užíval k trvalému bydlení svému a v ZDP uvedených osob

vypořádání společného jmění manželů nebo vypořádání spoludědiců v případě, že předmětem vypořádání je úhrada podílu spojeného se získáním bytové jednotky ¹⁾ , rodinného domu nebo bytového domu	poplatník předmět bytové potřeby užíval k trvalému bydlení svému a v ZDP uvedených osob
úhrada za převod podílu v obchodní korporaci uskutečněná v souvislosti s převodem práva nájmu nebo jiného užívání bytu	poplatník předmět bytové potřeby užíval k trvalému bydlení svému a v ZDP uvedených osob
splacení úvěru nebo zápůjčky použitých poplatníkem na financování výše uvedených bytových potřeb	splnění podmínky platné pro související bytovou potřebu se splaceným úvěrem nebo zápůjčkou

¹⁾ Bytovou jednotkou zákon označuje jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než sklep, garáž nebo komoru.

Poznámky

- Omezení možnosti snížení základu daně o úrok z úvěru na bytovou potřebu stanoví ZDP v případě, použije-li se nebo používá-li se bytová potřeba nebo její část k činnosti, z níž plyne příjem ze samostatné činnosti, anebo k nájmu. Po dobu takového užívání bytové potřeby lze odečít úroků uplatnit pouze v poměrné výši. V případě nájmu je použit vymezeno jasně nájemní smlouvou, kde je vymezena nejen doba, ale i pronajatý prostor. V případě samostatné činnosti, nepůjde-li o vložení bytové potřeby nebo její části do OM, může být rozhodování o tom, zda krátiť odečít úroků a v jaké výši, velice problematické, ne-li nemožné.
- Bytová potřeba se v ZDP aplikuje u fyzických osob:
 - » v případě snížení základu daně o úrok z úvěru na bytovou potřebu (§ 15 odst. 3 a 4 ZDP)
 - » pro „náhradní“ osvobození příjmu z prodeje určitých nemovitých věcí (RD, jednotka apod.) svázaných na bydliště 2 roky před prodejem, není-li tato podmínka splněna [§ 4 odst. 1 písm. a) ZDP]
 - » pro „náhradní“ osvobození příjmů z prodeje nemovitých věcí v ostatních případech, nebude-li splněna podmínka 10 let držby [§ 4 odst. 1 písm. b) ZDP, platí od 1. 1. 2021]
 - » pro osvobození přijatého odstupného [§ 4 odst. 1 písm. v) ZDP].

1.1.5 Zdanění příjmů ze společného jmění manželů

Druh příjmu	Způsob zdanění	Ustanovení ZDP
samostatná činnost	- viz tabulka 1.2.2	§ 13 ZDP
kapitálový majetek	- plyne-li ze zdroje vloženého do OM jednoho z manželů, zdaňuje se jen u tohoto manžela - plyne-li ze zdroje, který není v OM žádného z manželů, zdaňuje se jen u jednoho z nich	§ 8 odst. 8 ZDP

pronájem	- zdaňuje se jen u jednoho z manželů	§ 9 odst. 2 ZDP
ostatní příjem	- zdaňuje se u jednoho z manželů ²⁾ , ale: - plyne-li z prodeje nebo převodu majetku nebo práva, který byl zahrnut v OM, zdaňuje se u toho z manželů, který je měl v OM ¹⁾	§ 10 odst. 2 ZDP

¹⁾ Pokud tyto příjmy plynou z majetku či práva zahrnutého v OM zemřelého manžela (manželky) pozůstalému manželovi (manželce), nepřihlíží se k prodloužení lhůty pro osvobození v § 4 odst. 1 písm. a), b), c), s), w) a x) ZDP u tohoto majetku nebo práv.

²⁾ Pokud by plynul příjem do SJM (např. dar poskytnutý oběma manželům), postupuje se obdobně.

1.1.6 Zdanění příjmů fyzických osob

Rok	Sazba daně	Sazba solidárního zvýšení	Sazba pro samostatný základ ³⁾
2008 až 2012	15 %	solidární zvýšení nezavedeno	nezavedeno
2013 až 2020	15 %	7 % ¹⁾	nezavedeno
2021 až 2022	15 % pro základ daně do „limitu“ ²⁾ 23 % pro příjmy nad „limit“ ²⁾	solidární zvýšení nezavedeno	15 %

¹⁾ Solidární zvýšení daně se aplikovalo na roční příjmy převyšující 48násobek průměrné mzdy (viz tabulka 7.2). Do těchto příjmů se zahrnovaly:

- příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP (tj. bez navýšení o povinné pojistné) a
- dílčí základ daně podle § 7 ZDP (v případě ztráty bylo od roku 2014 možné o tuto ztrátu ponížít příjmy ze závislé činnosti).

²⁾ „Limitem“ je 48násobek průměrné mzdy (viz tabulka 7.2).

³⁾ Samostatný základ daně (SZD) podle § 16a ZDP ve znění od 1. 1. 2021 obsahuje příjmy uvedené v tabulce Příjmy zdaňované v samostatném základu daně na s. 27.

Daň (§ 16 ZDP) se vypočte ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně (§ 15 ZDP) a o odčitatelné položky od základu daně (§ 34 ZDP) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů. Při výpočtu od roku 2021 (progresivní zdanění) se vypočte jako součet vypočtené částky ze základu daně do „limitu“²⁾ a vypočtené částky ze základu daně nad „limit“²⁾.

Daň pro samostatný základ daně (§ 16a ZDP) se vypočte jako součin samostatného základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně pro tento základ daně.

Daň poplatníka se vypočte jako součet daně podle § 16 snížené o slevy na dani a daně ze samostatného základu daně podle § 16a.

Výsledná daň se zaokrouhlí na celé Kč nahoru (§ 146 DŘ).

1.1.7 Slevy na dani podle § 35ba ZDP

Sleva na dani	Platí pro rok	Roční výše (Kč)	Poznámka / podmínky
základní sleva na poplatníka	2006–2007: 2008–2010: 2011: 2012–2020: 2021: od 2022:	24.840 24.840 23.640 24.840 27.840 30.840	výjimka 2006 a 2007: není nárok u starobního důchodce (k 1. 1.) s důchodem > 38.040 Kč ročně
sleva na manžela ^{1), 2)}	2006–2007: od 2008:	4.200 24.840	společná domácnost, nemá vlastní příjmy přesahující za zdaňovací období 68.000 Kč (2006 až 2007 bylo 38.040 Kč) ^{3), 6)}
sleva na manžela ²⁾ ZTP/P ¹⁾	2006–2007: od 2008:	8.400 49.680	má-li manžel ²⁾ přiznán nárok na průkaz ZTP/P ^{4), 6)}
základní sleva na invaliditu ¹⁾	2006–2007: od 2008:	1.500 2.520	má-li přiznán nárok na invalidní důchod pro invaliditu 1. nebo 2. stupně ⁵⁾ nebo došlo-li k souběhu nároku na starobní a invalidní důchod pro invaliditu 1. a 2. stupně ⁵⁾
rozšířená sleva na invaliditu ¹⁾	2006–2007: od 2008:	3.000 5.040	má-li přiznán nárok na invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně ⁵⁾ nebo jiný důchod z důchodového pojištění, u něhož je podmínkou přiznání i invalidita 3. stupně ⁵⁾ , nebo za dalších podmínek v § 35ba odst. 1 písm. d) ZDP
sleva na držitele průkazu ZTP/P ¹⁾	2006–2007: od 2008:	9.600 16.140	má-li sám poplatník přiznán nárok na průkaz ZTP/P ⁴⁾

leva na studenta	2006–2007: od 2008:	2.400 4.020	po dobu soustavné přípravy na budoucí povolání, max. do dovršení věku 26 let, nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání, max. do dovršení věku 28 let
leva za umístění dítěte ^{1), 7)}	od 2014	skutečně výdaje	omezeno shora pro každé dítě výší minimální mzdy [viz tabulka na s. 310]
leva na evidenci tržeb	od 1. 12. 2016	max. 5.000 Kč	možnost uplatnění pouze za období, ve kterém byl poplatník poprvé povinen evidovat tržbu podle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb ⁸⁾

- ¹⁾ O tyto nezdanitelné částky se u nezidenta ČR základ daně za zdaňovací období sníží jen tehdy, pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území ČR činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně (podle § 3 nebo 6 ZDP), nebo jsou od daně osvobozeny (podle § 4, 6 nebo 10 ZDP). Od roku 2014 je toto umožněno jen rezidentovi EU nebo EHP.
- ²⁾ Manželem (manželkou) se pro účely daní z příjmů rozumí také partner podle zákona upravujícího registrované partnerství (platí od roku 2014).
- ³⁾ Do vlastního příjmu manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče (s výjimkou odměny péčovce), dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření a o státní podpoře stavebnímu spoření, stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem podle zákona o sociálních službách, plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, do výše od daně osvobozené podle § 4 ZDP. U manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu manžela nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů.
- ⁴⁾ Do konce roku 2017 bylo svázáno s držbou průkazu ZTP/P, od roku 2018 postačí, když je poplatníkovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P (samotná držba již není rozhodnou). Průkaz ZTP/P je zkratkou pro průkaz mimořádných výhod III. stupně – zvláště těžké postižení s potřebou průvodce. Osoby, kterým náleží, jsou vymezeny v § 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.
- ⁵⁾ Do konce roku 2017 bylo svázáno s pobíráním příslušného invalidního důchodu, od roku 2018 postačí, aby byl poplatníkovi příslušný invalidní důchod přiznán (samotné pobírání již není rozhodným). Stupně invalidity upravuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

- 6) Slevu na dani na manžela nemohl uplatnit (podle § 35ca ZDP) v letech 2013 až 2016 a v roce 2017 (uplatnil-li limity procentních výdajů podle ZDP platného do 30. 6. 2017) poplatník, který
- uplatnil u dílčího základu daně podle § 7 nebo u dílčího základu daně podle § 9 výdaje procentem z příjmů (viz tabulka 1.1.3) a
 - součet dílčích základů, u kterých byly výdaje tímto způsobem uplatněny, byl vyšší než 50 % celkového základu daně.
- 7) Sleva za umístění dítěte se týká plateb:
- pro rok 2014 a 2015: za zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona,
 - od roku 2016 za předškolní zařízení vymezené v § 35bb odst. 6 ZDP, které navštěvuje vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společně hospodářící domácnosti. V případě vlastního vnuka nebo vnuka druhého z manželů lze slevu uplatnit pouze tehdy, pokud jsou v péči nahrazující péči rodičů. Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodářící domácnosti více poplatníků, může slevu za umístění dítěte uplatnit ve zdaňovacím období jen jeden z nich.
- 8) Sleva činí nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka. V letech 2021 a 2022, kdy je evidování tržeb přerušeno, nelze sleva uplatnit.

Další podmínky

- sleva na dani sníží daň určenou podle § 16 ZDP
- uvedené částky v tabulce jsou roční
- u zaměstnanců, kteří podepsali prohlášení k dani, lze snížit měsíční zálohu na dani o 1/12 uvedených částek (to neplatí u slevy na manžela, slevy za umístění dítěte, slevy za evidenci tržeb a u nerezidentů též u slev na jejich invaliditu)
- pro uvedené slevy (s výjimkou základní slevy na poplatníka, slevy za umístění dítěte a slevy na evidenci tržeb) se berou v úvahu ty měsíce kalendářního roku, ve kterých byly podmínky pro uplatnění nároku splněny na počátku každého měsíce (tj. k prvnímu dni)
- slevy nelze uplatnit vůči dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně (§ 36 ZDP), nebo proti příjmům zdaněným v samostatném základu daně
- pořadí slev podle § 35ba ZDP a případných ostatních slev na dani (podle § 35, 35a a 35b ZDP) není stanoveno

1.1.8 Daňové zvýhodnění na dítě

Platné pro kalendářní rok	Základní výše ¹⁾ na dítě	Zvýšená výše ^{1), 2)} na dítě	Jako daňový bonus lze maximálně vyplatit ³⁾
2005 až 2007	6.000 Kč	12.000 Kč	30.000 Kč
2008 až 2009	10.680 Kč	21.360 Kč	52.200 Kč
2010 až 2011	11.604 Kč	23.208 Kč	52.200 Kč
2012 až 2014	13.404 Kč	26.808 Kč	60.300 Kč
2015	1. dítě 13.404 Kč 2. dítě 15.804 Kč další 17.004 Kč	1. dítě 26.808 Kč 2. dítě 31.608 Kč další 34.008 Kč	60.300 Kč
2016 ⁴⁾	1. dítě 13.404 Kč 2. dítě 17.004 Kč další 20.604 Kč	1. dítě 26.808 Kč 2. dítě 34.008 Kč další 41.208 Kč	60.300 Kč
2017 ⁵⁾	1. dítě 13.404 Kč 2. dítě 19.404 Kč další 24.204 Kč	1. dítě 26.808 Kč 2. dítě 38.808 Kč další 48.408 Kč	60.300 Kč
2018 až 2020	1. dítě 15.204 Kč 2. dítě 19.404 Kč další 24.204 Kč	1. dítě 30.408 Kč 2. dítě 38.808 Kč další 48.408 Kč	60.300 Kč
2021 ⁶⁾ až 2022	1. dítě 15.204 Kč 2. dítě 22.320 Kč další 27.840 Kč	1. dítě 30.408 Kč 2. dítě 44.640 Kč další 55.680 Kč	výplata neomezena

¹⁾ Na každé vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti (od roku 2014 se musí jednat o domácnost na území členského státu EU nebo EHP), dočasný pobyt dítěte mimo domácnost nemá na uplatnění daňového zvýhodnění vliv.

²⁾ Jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P (viz poznámka pod tabulkou 1.1.7).

³⁾ Daňový bonus nelze nárokovat, pokud je jeho výše nižší než 100 Kč.

- 4) Novela nabyla účinnosti až 1. 5. 2016, tudíž v měsíčních mzdách za leden až duben 2016 se používalo měsíční zvýhodnění podle sazeb pro rok 2015, ale zaměstnanci mohli vyšší částku nárokovat zpětně podáním daňového přiznání anebo prostřednictvím ročního zúčtování.
- 5) Novela nabyla účinnosti až 1. 7. 2017, tudíž v měsíčních mzdách za leden až červen 2017 se používalo měsíční zvýhodnění podle sazeb pro rok 2016, ale zaměstnanci mohli vyšší částku nárokovat zpětně podáním daňového přiznání anebo prostřednictvím ročního zúčtování.
- 6) Novela nabyla účinnosti 28. 7. 2021, ale podle přechodných ustanovení se zvýšení daňového zvýhodnění (na druhé a na třetí a každé další dítě) v měsíčních mzdách aplikuje až od ledna 2022; zaměstnanci mohli vyšší částky za měsíce roku 2021 nárokovat zpětně podáním daňového přiznání anebo prostřednictvím ročního zúčtování.

Doplňující podmínky

- daňové zvýhodnění na dítě nemohl uplatnit (podle § 35ca ZDP) v letech 2013 až 2016 a v roce 2017 (uplatnil-li limity procentních výdajů podle ZDP platného do 30. 6. 2017) poplatník, který
 - uplatnil u dílčího základu daně podle § 7 nebo u dílčího základu daně podle § 9 výdaje procentem z příjmů (viz tabulky 1.1.3) a
 - součet dílčích základů, u kterých byly výdaje tímto způsobem uplatněny, byl vyšší než 50 % celkového základu daně
- poplatník uplatňující daňové zvýhodnění nesmí zároveň uplatňovat slevu na dani z titulu investičních pobídek (§ 35a a 35b ZDP)
- daňové zvýhodnění lze uplatnit (závisí na výši daně poplatníka) formou slevy na dani, daňového bonusu nebo kombinací slevy na dani a daňového bonusu
- daňové zvýhodnění ve formě slevy na dani se uplatní do výše daně vypočtené podle § 16 ZDP snížené o slevy na dani podle § 35 a 35ba ZDP; pokud je nárok vyšší nebo je ztráta, uplatní se zbytek daňového zvýhodnění formou daňového bonusu (po případném snížení o daň ze samostatného základu daně podle § 16a ZDP)
- od 2018 může daňový bonus uplatnit jen poplatník, který měl příjem podle § 6 (závislá činnost) nebo § 7 (samostatná činnost) alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy platné k počátku zdaňovacího období (viz kapitola 4.1); do těchto příjmů se nezahrnují příjmy od daně osvobozené a příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně
 - do 2017 (vč.) se pro tento test mohly zohlednit i příjmy podle § 8 (z kapitálového majetku) a § 9 (nájem), přičemž platilo, že:
 - byly-li příjmy jen podle § 9 ZDP (z nájmu), výdaje nesměly převýšit tyto příjmy
- nerezident ČR (od roku 2014 již jen rezident EU a EHP) může daňové zvýhodnění uplatnit, jestliže úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území ČR činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně (podle § 3 nebo 6 ZDP), jsou od daně osvobozeny (podle § 4, 6 nebo 10 ZDP), nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně

- definice vyživovaného dítěte (viz následující tabulka)
- vyživuje-li poplatník dítě jen několik kalendářních měsíců ve zdaňovacím období, lze poskytnout daňové zvýhodnění ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro jeho uplatnění

Výjimka

- Daňové zvýhodnění lze uplatnit již v kalendářním měsíci, ve kterém se dítě narodilo, nebo ve kterém začíná soustavná příprava dítěte na budoucí povolání, anebo ve kterém bylo dítě osvojeno nebo převzato do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.
- Je-li dítě vyživováno v jedné domácnosti více poplatníky, může daňové zvýhodnění uplatnit ve zdaňovacím období nebo v tomtéž kalendářním měsíci zdaňovacího období jen jeden z nich.
- Více vyživovaných dětí ve společně hospodařící domácnosti se posuzuje (kvůli odstupňování sazeb):
 - do konce roku 2017 dohromady,
 - od roku 2018 samostatně ke každému poplatníkovi.
- Postup v případech, uzavře-li zletilé dítě manželství, viz § 35c odst. 8 ZDP.

Vyživované dítě - možnosti

nezletilé dítě¹⁾

zletilé dítě¹⁾ až do dovršení věku 26 let, jestliže mu není přiznán³⁾ invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně³⁾ a soustavně se připravuje²⁾ na budoucí povolání (příprava na budoucí povolání se posuzuje podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře)

zletilé dítě¹⁾ až do dovršení věku 26 let, jestliže mu není přiznán invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně³⁾ a nemůže se soustavně připravovat²⁾ na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz

zletilé dítě¹⁾ až do dovršení věku 26 let, jestliže mu není přiznán invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně³⁾ a z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost

¹⁾ Musí jít o dítě vlastní, osvojení, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě, které přestalo být u poplatníka v pěstounské péči z důvodu nabytí plné svéprávnosti nebo zletilosti, dítě druhého z manželů, vlastního vnuka nebo vnuka druhého z manželů, pokud jeho (její) rodiče nemají dostatečné příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit.

²⁾ Soustavná příprava viz § 12 až 15 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.

³⁾ Podmínka, že dítěti není přiznán invalidní důchod, platí od roku 2018 (předtím byla svázána s tím, že dítě nepobíralo invalidní důchod).

1.2 Daň z příjmů fyzických osob – podnikatel

1.2.1 Paušální daň

Podmínky, za nichž je možné vstoupit do paušálního režimu

- být OSVČ podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, na kterou se tento zákon vztahuje
- být OSVČ podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, na kterou se zákon vztahuje a která není vyňata z povinnosti platit pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině
- nebýt plátcem DPH (ale lze být identifikovanou osobou)
- nebýt společníkem v. o. s. ani komplementářem k. s.
- nebýt dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení
- zdaňované příjmy dle § 7 ZDP (kromě srážkové daně) pouze do 1.000.000 Kč
- nevykonávat závislou činnost (s výjimkou té, kde se aplikuje srážková daň)
- podat správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu nejpozději v poslední den lhůty

Poznámky

Lhůta pro oznámení o vstupu do paušálního režimu je do desátého dne kalendářního roku (pokud už OSVČ podniká) anebo do dne zahájení této činnosti (nový podnikatel).

Oznámit vstup do paušálního režimu je třeba i správě sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovně (lze formou společného oznámení skrze správce daně).

Oznamuje se také nesplnění podmínek pro vstup do paušálního režimu, ukončení paušálního režimu nebo dobrovolné vystoupení z paušálního režimu.

Práva a povinnosti poplatníka v paušálním režimu

Oblast	Co je nutné činit
obecně	- hrazení paušálních záloh do 20. dne běžného měsíce ¹⁾
daň z příjmů	- nepodávání daňového priznání ²⁾ - paušální daň 1.200 Kč/rok uhrazena zálohami
sociální zabezpečení	- nepodávání přehledu ²⁾ - pojistné uhrazeno zálohami - případné vyšší platby na důchodové pojištění nebo platby nemocenského pojištění nutno řešit přímo se správou sociálního zabezpečení
zdravotní pojištění	- nepodávání přehledu ²⁾ - pojistné uhrazeno zálohami

¹⁾ Hrazené částky viz následující tabulka.

- 2) Je podmíněno tím, že poplatník měl v daném zdaňovacím období:
- příjmy ze samostatné činnosti do 1.000.000 Kč (nejedná-li o příjmy podle bodů 2 až 4),
 - příjmy od daně osvobozené,
 - příjmy, které nejsou předmětem daně,
 - příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
 - příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy (nejedná-li o příjmy podle bodů 2 až 4) do celkové výše 15.000 Kč,
- a zároveň
- není plátcem DPH a nemá registrační povinnost k DPH (s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby), a
 - není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti.

Platby fyzické osoby v paušálním režimu

Výše	Rok 2021		Rok 2022	
	Záloha (měsíčně)	Celkem (rok)	Záloha (měsíčně)	Celkem (rok)
paušální daň	100 Kč	1.200 Kč	100 Kč	1.200 Kč
sociální pojištění ¹⁾	2.976 Kč	35.712 Kč	3.267 Kč	39.204 Kč
zdravotní pojištění ²⁾	2.393 Kč	28.716 Kč	2.627 Kč	31.524 Kč
celkem platba	5.469 Kč	65.628 Kč	5.994 Kč	71.928 Kč

¹⁾ Částka měsíční zálohy odpovídá minimální částce zálohy OSVČ, pro kterou je podnikání hlavní činností, zvýšené o 15 %.

²⁾ Částka měsíční zálohy odpovídá minimální částce zálohy OSVČ na zdravotní pojištění.

1.2.2 Spolupracující osoba – rozdělení základu daně

Spolupracující osoba	Délka spolupráce ve zdaňovacím období ⁵⁾	Podíl na příjmech a výdajích ³⁾	Max. výše převáděné částky
pouze manžel ⁴⁾	celé zdaňovací období	max. 50 %	540.000 Kč
pouze manžel ⁴⁾	část zdaňovacího období	max. 50 %	45.000 Kč ¹⁾
ostatní spolupráce ²⁾	celé zdaňovací období	max. 30 %	180.000 Kč

ostatní spolupráce ²⁾	část zdaňovacího období	max. 30 %	15.000 Kč ¹⁾
----------------------------------	-------------------------	-----------	-------------------------

¹⁾ Za každý (i započatý) měsíc spolupráce.

²⁾ V případech:

- spolupráce ostatních osob (nebo jen jedné osoby) žijících v domácnosti s poplatníkem, a to bez manžela nebo i včetně manžela
- od roku 2015 i podnikání v rámci provozu rodinného závodu (§ 700 až 707 OZ), kdy není nutnou podmínkou společná domácnost.

³⁾ Týká se pouze příjmů dosažených v rámci samostatné činnosti (§ 7 ZDP) s výjimkou podílů společníků v. o. s. a komplementářů k. s. na zisku [§ 7 odst. 1 písm. d) ZDP] a výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení.

⁴⁾ Od roku 2014 se manželem (manželkou) pro účely daní z příjmů rozumí také partner podle zákona upravujícího registrované partnerství.

⁵⁾ Zdaňovacím obdobím fyzické osoby je kalendářní rok.

1.2.3 Společné příjmy a výdaje – způsob rozdělení

Způsob rozdělení společných příjmů a výdajů	Uplatnění výdajů procentem z příjmů
společné výdaje související se společnými příjmy rozděleny stejným poměrem jako společné příjmy ¹⁾	ano, lze
společné výdaje související se společnými příjmy rozděleny jiným poměrem jako společné příjmy ¹⁾	ne, nelze
společné příjmy a výdaje rozděleny podle spoluvlastnických podílů ²⁾	ano, lze
společné příjmy a výdaje rozděleny jinak než podle spoluvlastnických podílů ²⁾	ne, nelze

¹⁾ Toto pravidlo se týká společné činnosti členů sdružených ve společnosti bez právní osobnosti (§ 2716 a následující OZ) a příjmů a výdajů ze společenství jmění (§ 1236 až 1239 OZ).

²⁾ Týká se pouze rozdělení příjmů dosažených společně dvěma nebo více poplatníky z titulu spoluvlastnictví k věci a společných výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení.

1.3 Daň z příjmů fyzických osob – závislá činnost

1.3.1 Tabulka zdanění záloh

Rok	Sazba daně	Sazba solidárního zvýšení
2008 až 2012	15 %	solidární zvýšení nezavedeno
2013 až 2020	15 %	7 % ¹⁾
2021 až 2022	15 % pro základ daně do „limitu“ ⁽²⁾ 23 % pro příjmy nad „limit“ ⁽²⁾	solidární zvýšení nezavedeno

¹⁾ Solidární zvýšení daně se aplikovalo na měsíční příjmy převyšující 4násobek průměrné mzdy (viz tabulka 7.2). Do těchto příjmů se zahrnovaly příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP (tj. bez navýšení o povinné pojistné).

²⁾ „Limitem“ je 4násobek průměrné mzdy (viz tabulka 7.2).

Poznámky k výpočtu

- záloha na daň se srazí ze základu daně pro výpočet zálohy, který je tvořen úhrnem příjmů ze závislé činnosti zúčtovaným nebo vyplaceným poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, vyjma příjmů zdanitelných daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů, které nejsou předmětem daně,
 - » sniženým o částky, které jsou od daně osvobozeny a
 - » v letech 2013 až 2020 zvýšeným o povinné pojistné (viz vymezení na s. 26)
- základ daně pro výpočet zálohy se zaokrouhluje do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru
- výpočet zálohy na daň se provede se sazbou daně podle předchozí tabulky; při výpočtu od roku 2021 (progresivní zdanění) se vypočte jako součet vypočtené částky ze základu daně do „limitu“⁽²⁾ a vypočtené částky ze základu daně nad „limit“⁽²⁾
- záloha na daň se zaokrouhluje na celé koruny nahoru
- při výpočtu v letech 2013 až 2020 se záloha zvýšila o solidární zvýšení daně u zálohy, které činí 7 % částky, o kterou příjmy (nenavýšené o povinné pojistné) zahrnované do základu daně převyšovaly „limit“
- záloha se snižuje o případné slevy na dani podle § 35ba ZDP (resp. jejich 1/12; zálohu nelze snížit o slevu na manžela a slevu za umístění dítěte) a o částku odpovídající 1/12 daňového zvýhodnění (měsíční daňové zvýhodnění podle § 35d ZDP), maximálně však do výše vypočtené zálohy (podmínkou pro aplikaci slev a zvýhodnění je podpis prohlášení podle § 38k odst. 4 ZDP, výjimky pro nerezidenty ČR v § 38h odst. 13 ZDP)
- prokázání nároku na měsíční slevy a daňové zvýhodnění zaměstnavateli viz § 38 l odst. 2 a 3 ZDP
- odvod sražených záloh nebo částek, které měly být jako zálohy na daň srazeny, a to nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce, v němž povinnost srazit zálohy vznikla
- odvod částek, které měly být jako zálohy na daň srazeny, z příjmů vyplacených poplatníkovi prostřednictvím osoby se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí (§ 6 odst. 2 ZDP), a to nejpozději do 20. dne po uplynutí kalendářního měsíce,